

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto
tel: 07/373 05 70, fax: 07/373 05 90
www.kmetijskizavod-nm.si

Kraj: Novo mesto
Datum: november
2018

ZAČETEK SPLOŠNE ČASOVNE PREPOVEDI GNOJENJA

S 15. novembrom začenja veljati splošna časovna prepoved gnojenja s tekočimi organskimi gnojili, ki bo trajala do 1. marca. Prepoved gnojenja s hlevskim gnojem se bo začela izvajati od 1. decembra do 15. februarja. Medtem, ko se je prepoved gnojenja z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik začela že s 15. oktobrom in bo trajala tudi do 1. marca.

Časovne prepovedi uporabe gnojil se nanašajo na čas, ko rastline dušika ne potrebujejo (pozimi). V jesensko-zimskem obdobju je večina rastlin že pospravljenih iz njiv ali ne rastejo več, tako da do začetka pomladanske rasti ni porabe dušika. Tudi travniki in posejane njive v tem obdobju ne potrebujejo dušika, saj se rast rastlinja v tem obdobju ustavi ali zelo upočasni. Če se v času prepovedi kljub temu gnoji, ostajajo v tleh presežki dušika, ki se izpirajo v podtalje. To pomeni nevarnost za onesnaženje pitne vode z nitrati, hkrati pa tudi neposredno izgubo hranil, ki jih rastline potrebujejo kasneje v spomladanskem času. **Nosilci kmetijskih gospodarstev morajo upoštevati obdobja prepovedi uporabe tekočih organskih gnojil, mineralnih gnojil in hlevskega gnoja na kmetijskih zemljiščih, v nasprotnem primeru to predstavlja kršitev predpisanih zahtev ravnanja s področja navzkrižne skladnosti.** Gnojenje je prepovedano tudi izven teh rokov, kadar so tla pokrita s snežno odejo, zmrznjena ali nasičena z vodo.

Časovne prepovedi gnojenja v celinskem podnebjju

Časovne prepovedi gnojenja, ki so jih dolžni upoštevati vsi kmetje v Sloveniji, so opredeljene v Uredbi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13 in 22/15). Njihov namen je preprečiti uporabo gnojil v času, ko rastline hranil ne potrebujejo. Praviloma je to čas od spravila pridelka jeseni do začetka pomladanske rasti. Z upoštevanjem časovnih prepovedi zmanjšujemo verjetnost izpiranja hranil v površinske in podzemne vode. Zaradi različnih klimatskih razmer so v Sloveniji časovne prepovedi gnojenja opredeljene posebej za celinsko in posebej za submediteransko podnebje. Določene so za vse vrste gnojil, ki vsebujejo dušik (tekoča organska gnojila, hlevski gnoj ter mineralna gnojila, ki vsebujejo dušik).

Preglednica: Časovne prepovedi gnojenja v celinskem podnebjju

Vrsta gnojila		September	Oktober	November	December	Januar	Februar	Marec
Tekoča organska gnojila	Splošna časovna prepoved				15. november - 1. marec			
	Izjema: priprava zemljišč za setev jarih žit, trav in TDM ter dognojevanje ozimin (vključno s sejanim travinjem)				15. november - 15. februar			
Hlevski gnoj	Splošna časovna prepoved				1. december - 15. februar			
	Zaščiteni prostori (rastlinjaki)	Ni prepovedi						
Mineralna gnojila, ki vsebujejo dušik	Splošna časovna prepoved				15. oktober - 1. marec			
	Izjema: gnojenje ozimin (vključno s sejanim travinjem)	Dovoljeno največ 40 kg N/ha			1. decemberr - 15. februar			
	Zaščiteni prostori (rastlinjaki)	Ni prepovedi						

Podrobnejši opis časovnih prepovedi gnojenja v celinskem podnebjju lahko najdete v Smernicah za izvajanje zahtev varstva voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, ki so objavljene na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor (http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/smernice_2016.pdf).

Glede na močnejša deževja med 27 in 29. oktobru, ko je padla nadpovprečna količina padavin tudi v naših krajih, smo na pobudo nekaterih pridelovalcev, preko KGZS, vložili vlogo za podaljšanje obdobja gnojenja, saj smo imeli mokra oz. zelo vlažna tla, vse ta čas. Razvoz organskih gnojil povzroča precejšnje gaženje tal, kar zelo zmanjšuje rodovitnost. MKGP ni prepoznalo naše vremenske razmere kot ustrezen razlog za podaljšanje obdobja. Tako **prepovedi, kot smo jih navedli zgoraj veljajo tudi v letošnjem letu.**

Glede na tovrstne izkušnje v zadnjih letih velja priporočilo, da naj pri načrtovanju jesenskega razvoza tekočih organskih gnojil **nikakor ne računamo na podaljšanje časa razvoza**, temveč z jesenskim raztrosom gnojil začnemo takoj, ko vremenske razmere in druga opravila na zemljiščih to dopuščajo. Razmisliti je potrebno tudi, če so obstoječe kapacitete skladišč za gnojila dovolj velika, ali jih je potrebno povečati? Ali pa je potrebno zmanjšati obseg črede.

Mateja Strgulec, KGZS Zavod NM